

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XVII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Olejnik (spr.)

Sędziowie: SO Justyna Andrzejczak

SO Jerzy Andrzejewski

Protokolant stażysta Patrycja Rataj

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Danuty Mazur

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2015r.

sprawy **A. Z.**

skazanego wyrokiem łącznym

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Lesznie

z dnia 22 grudnia 2014r. sygn. akt VIII K 397/14

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. Piotra Markowskiego kwotę 147,60 zł brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
3. zwalnia skazanego od zapłaty Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i nie wymierza mu opłaty za drugą instancję.

Justyna Andrzejczak Sławomir Olejnik Jerzy Andrzejewski

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Lesznie, Wydział Zamiejscowy w Gostyniu, po uprzednim rozwiązaniu orzeczonych wcześniej kar łącznych, wyrokiem łącznym z dnia 22 grudnia 2014 r. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami tego właśnie sądu:

1. z dnia 12 marca 2014 r. (VIII K 15/14) za ciąg przestępstw z art. 193 k.k. – na karę 2 miesięcy pozbawienia oraz za czyn z art. 190 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
2. z dnia 22 kwietnia 2014 r. (VIII K 652/13) za 7 czynów z art. 190 § 1 k.k. i art. 193 k.k. - na kary jednostkowe po 1 miesiącu pozbawienia wolności oraz za czyn z art. 245 k.k. – na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności

i wymierzył skazanemu A. Z. karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Na poczet orzeczonej kary łącznej Sąd I instancji zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności. W pozostałym zakresie stwierdził, iż wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu. Nadto, Sąd Rejonowy zwolnił skazanego od obowiązku ponoszenia kosztów postępowania i zasądził na rzecz obrońcy z urzędu stosowne wynagrodzenie.

Wyrok został zaskarżony w części – w zakresie kary na korzyść skazanego przez jego obrońcę, który zarzucił niewspółmierną surowość wymierzonej kary łącznej. W konkluzji obrońca wniósł o wymierzenie kary łącznej w wymiarze 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Na rozprawie w dniu 22 maja 2015 r. prokurator wniósł o uchylenie wyroku z uwagi na nierozważnie możliwości połączenia innych zapadłych wobec skazanego wyroków.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

Zgodnie z ustaloną w tej mierze linią orzecniczą, apelacja jest oczywiście bezzasadna, jeżeli w sposób oczywisty brak jest wątpliwości, co do tego, że w sprawie nie wystąpiły uchybienia określone w art. 438 k.p.k. oraz art. 439 k.p.k., a nadto nie zachodzi przesłanka z art. 440 k.p.k. Apelacją oczywiście bezzasadną jest taka, której bezpodstawność nie budzi wątpliwości, zaś zasadność (lub jej brak) apelacji wiązać należy z oceną trafności uchybień, jakie w apelacji zostały wskazane. Powyższe okoliczności, uzasadniające określenie przedmiotowych apelacji jako oczywiście bezzasadnych, zachodziły niewątpliwie w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy przypomina na wstępie, że rozstrzygnięcie Sądu I instancji o karze może ulec zmianie lub uchyleniu jedynie w razie stwierdzenia, iż kara ta jest rażąco niewspółmierna. „Niewspółmierność kary” jest natomiast pojęciem o charakterze ocennym, a żaden przepis kodeksu postępowania karnego nie określa granic współmierności. Jedynymi ustawowymi wyznacznikami kary, których przekroczyć nie można, są przepisy części szczególnej kodeksu karnego, a także przepisy jego części ogólnej określające zasady wymiaru kary. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się pogląd, zgodnie z którym za rażąco niewspółmierną uznać należy karę, która - choć mieści się w granicach przewidzianych przez ustawodawcę - nie uwzględnia wszystkich dyrektyw wymiaru kary i jako taka jest w społecznym odczuciu karą niesprawiedliwą.

Dodać przy tym należy, iż orzekając karę łączną w warunkach wyroku łącznego sąd winien przede wszystkim rozważyć, czy pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono kary podlegające łączeniu, zachodzi ścisły związek przedmiotowy – podmiotowy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2002 roku, II KK 270/02). Ponadto sąd powinien dokonać oceny okoliczności, jakie zaistniały już po wydaniu poprzednich wyroków i zdecydować, czy okoliczności te przemawiają na korzyść skazanego, czy ich charakter jest zdecydowanie odmienny. Należy również pamiętać, że przy wymiarze kary łącznej nie bierze się pod uwagę okoliczności przyjętych za podstawę wymiaru kar za poszczególne przestępstwa. Z istoty instytucji kary łącznej wynika natomiast, że kara ta może być wymierzona przy zastosowaniu zasady absorpcji (pochłonięcia przez karę najsurowszą pozostałych kar), zasady kumulacji (zsumowania kar jednostkowych) lub zasady asperacji, to jest pośredniej pomiędzy absorpcją a kumulacją.

Odnosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd II instancji wskazuje, iż Sąd I instancji mógł wymierzyć skazanemu kary łączne w przedziale od 6 miesięcy do 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia. Wobec powyższego ukształtowany przez sąd rozstrzygający wymiar kary łącznej na poziomie 10 miesięcy pozbawienia wolności w stopniu dostatecznym uwzględnia okoliczności mające wpływ na ich wymiar.

Sąd Rejonowy w sposób należyty ocenił wpływ, jaki na decyzję o wysokości orzekanych wobec skazanego kar łącznych miała nadesłana przez administrację Zakładu Karnego w K. opinia o A. Z.. Wbrew twierdzeniom skarżącego, opinia ta jest jedynie poprawna, podkreślenia zaś wymaga że prawidłowe zachowanie osadzonego na terenie zakładu karnego jest jego obowiązkiem i nie należy go przeceniać. Sąd I instancji właściwie ocenił również to, że pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono skazanemu kary podlegające łączeniu, nie zachodzi tak ścisły związek przedmiotowy – podmiotowy, który mógłby stanowić podstawę do określenia wymiaru kary łącznej przy zastosowaniu

wnioskowanej przez apelującego zasady absorpcji, bowiem łączeniu podlegały skazania za przestępstwa przeciwko wolności, a także przeciwko wymiarowi sprawiedliwości. Również związki czasowe nie są tak ścisłe, rozciągnięte są bowiem przez ponad 3 miesiące.

Powyższe, zdaniem Sądu Okręgowego przekonuje o tym, że wymierzenie skazanemu kar łącznych z zastosowaniem zasady absorpcji nie uwzględniałoby w dostatecznym stopniu dyrektyw karania obowiązujących przy wymierzaniu kary łącznej. Sąd Odwoławczy podkreśla bowiem, że kara łączna jest swego rodzaju podsumowaniem przestępczej działalności sprawcy w okresie czasu objętym skazaniem. Dlatego też ilość popełnionych przestępstw jak najbardziej ma wpływ na wymiar kary łącznej. I jakkolwiek przy wymiarze kary łącznej dopuszczalne jest stosowanie zarówno zasady absorpcji, jak i zasady kumulacji, to niemniej, rozstrzygnięcia te, jako skrajne winny znajdować zastosowanie jedynie w zupełnie wyjątkowych sytuacjach. Popełnienie więcej aniżeli jednego przestępstwa powinno raczej skłaniać do odstąpienia od zasady absorpcji kar, niż za nią przemawiać. Wymierzenie bowiem takiej kary doprowadziłoby do premiowania sprawcy popełniającego nie jedno, a więcej przestępstw, a zatem prowadziłoby do praktycznej bezkarności innych zachowań zabronionych.

Mając zatem na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż ukształtowany wobec skazanego przez Sąd I instancji wymiar kary łącznej jest zgodny z zasadami obowiązującymi przy wymiarze kar łącznych i nie razi swoją surowością, zaś apelacja nie dostarczyła tego typu argumentów, które władne byłyby podważyć ocenę poczynioną przez Sąd Rejonowy.

Pozbawiony podstaw był również w ocenie Sądu Okręgowego wniosek złożony przez prokuratora na rozprawie. W istocie, Sąd meriti nie jest związany wnioskiem skazanego i winien ocenić możliwość połączenia wszystkich orzeczonych wobec skazanego kar jednostkowych. Należy jednak podkreślić, że zgodnie z art. 438 pkt. 3 k.p.k. naruszenie przepisów postępowania musi mieć wpływ na treść orzeczenia. Tymczasem już na pierwszy rzut oka widocznym jest, że orzeczenia stanowiące przedmiot niniejszego postępowania nie podlegają łączeniu z poprzednimi skazaniami. Czyny przypisane A. Z. zostały przez niego popełnione jesienią 2013 r., natomiast ostatni wcześniejszy wyrok zapadł w roku 2011 r. Nie ma więc możliwości, by zaistniały warunki z art. 85 k.k., w tym przede wszystkim popełnienie czynów zanim zapadł pierwszy wyrok.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy uznał orzeczenie Sądu I instancji za prawidłowe i nie znalazł podstaw do jego zmiany lub uchylenia.

Zgodnie z art. 627 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. zasadą w postępowaniu odwoławczym jest ponoszenie kosztów przez skazanego. Tym samym, zasadniczo należałoby obciążyć A. Z. kosztami postępowania odwoławczego w niniejszej sprawie. Jednakże, Sąd Okręgowy w pkt. 2 wyroku zwolnił go od obowiązku ponoszenia kosztów, mając na uwadze treść art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. i uznając, iż uiszczenie kosztów byłoby dla oskarżonego zbyt uciążliwe z uwagi na to, że przebywa on w zakładzie karnym i nie posiada żadnych dochodów.

Konieczne nadto było orzeczenie na rzecz obrońcy z urzędu – Piotra Markowskiego stosownego wynagrodzenia za postępowanie odwoławcze.

Justyna Andrzejczak Sławomir Olejnik Jerzy Andrzejewski